

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ“ с. САДОВЕЦ,
община ДОЛНИ ДЪБНИК, област ПЛЕВЕН
ул. „Св.Св. Кирил и Методий“ № 2, тел. 06521-2313
e-mail: info-1500503@edu.mon.bg ; ou_sadovec@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:
ДИРЕКТОР :

/ВЕСЕЛА ПЕТКОВА/
Република България

Утвърдена със Заповед № 841 – 41 / 29.09.2026г.

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА
ЗА ЧАСОВЕТЕ, КОИТО СЕ ВОДЯТ ОТ УЧИТЕЛИ – НЕСПЕЦИАЛИСТИ
ПО НП „БЕЗ СВОБОДЕН ЧАС“,
Модул „Без свободен час в училище“
за учебната 2026/2027 година

Училищната програма за часовете, които се водят от учители – неспециалисти е приета на заседание на педагогическия съвет, проведено на 29.09.2026г.(протокол № 1 от 29.09.2026г.)

Общи положения:

Настоящата програма е създадена в изпълнение изискванията на Националната програма „Без свободен час“, модул „Без свободен час в училище“. Модулът цели създаване на условия за непропускане на учебно съдържание и на възможности за достатъчно учебно време за усвояването и осмислянето му чрез осигуряване на заместващи учители и други педагогически специалисти.

Предназначена е за учители-неспециалисти, които ще водят учебни часове в случай на отсъстващи от учебни занятия учители и неосигурени заместници – специалисти. Съобразена е с основните потребности и интереси на учениците от I-ви до VII-ми клас.

Основна цел:

Да помогне на учителите – неспециалисти да обучат учениците на жизнено важни и социални умения за сметка на безцелното и неосмислено прекарване на времето си в „свободните“ часове.

Специфични цели: Програмата има амбицията:

1. Да ангажира „свободното“ време на учениците по време на училищната им заетост по жизненоважни за тях въпроси, които в една или друга степен не се разглеждат по същество от учебните програми по учебните предмети от учебния план.

2. Да предизвика интереса на обучаваните и да спомогне за тяхната социална ангажираност към проблемите на обществото като цяло и в личен план.

3. Разглежданата в нея проблематика да „прибере“ учениците в училище и в този смисъл да гарантира както живота и здравето им, така и да повиши авторитета и отговорността на училището като обществено значима институция.

4. Въпросите, които разглежда, да намерят израз в по-значими форуми на училищно, общинско, областно и национално ниво (клубове по интереси, извънкласни дейности, училищно самоуправление и др.)

Основни задачи:

1. Учениците да участват пряко в дискусии, форуми и дебати по обществено значими и социални въпроси.
2. Да се изградят у тях нагласи за грижливо отношение към продуктите на човешкия труд.
3. Да се доразвият поредицата от личностни качества като:
 - основни житейски умения;
 - умения за общуване при решаване на социални проблеми в бита;
 - умения, осигуряващи предприемчивост, прецизност и дисциплинираност;
 - умения за вземане на решения;
 - умения за отстояване на безопасно поведение и поемане на отговорност.
4. Поетапно и в зависимост от възрастта да се изградят представите на младите хора за начина на живот и проблемите в съвременните условия в страната и в ЕС.
5. Да се формира достатъчна за етапа на образование организационна, икономическа, здравна, естетическа и екологична култура.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ:**I. Здравно образование:****1. Теми по здравно образование за начален етап (I – IV клас):**

РАЗДЕЛ	ТЕМИ
Човешкото тяло	1. Здрави зъби. Устна хигиена. 2. Дишане и сърдечна дейност. 3. Костите на децата. 4. Сънят – отмора за нервната система. 5. Закаляване на тялото. 6. Лична хигиена, облекло, външен вид.
Разумно хранене	7. Как да се храним правилно. 8. Хранене и здраве. 9. Наднорменото тегло. 10. Витамините в детската възраст. 11. Чужди тела в дихателната система.
Болестите	12. Как да се предпазим от стомашно-чревни заболявания. 13. Кучешката тения и децата. 14. Хепатит и здраве. 15. COVID – 19
Пушенето, наркотиците и алкохола	16. Науката срещу тютюнопушенето. 17. Кой взема наркотици. 18. Борбата с алкохола.
Първа помощ	19. Понятие за първа помощ. 20. Видове наранявания. 21. Изгаряния и измръзвания. 22. Слънчев и топлинен удар. 23. Отравяния. Опасни отпадъци. 24. Навяхване, изкълчване и счупване.

2. Теми по здравно образование прогимназиален етап (V – VII клас):

РАЗДЕЛ	ТЕМИ
Човешкият организъм. Жизнени процеси.	1. Нашата храна. Смилање на храната и храносмилателна система. 2. Дишане и здраве. 3. Отделяне и здраве. 4. Кръвоносна система и кръв. 5. Нервна система. 6. Опорно-двигателна система. 7. Полова система.
Хранене и здраве	8. Поеми контрол над здравето си. 9. Разумно хранене. 10. Правила за здравословно хранене.

	11. Храната и храненето на ученика. 12. Здраво сърце, здрави кости. 13. Растителна храна.
Здравни познания и хигиена	14. Как да се предпазим от стомашно-чревни заболявания. Болести на мръсните ръце. 15. Вирусни хепатити. Кучешка тения. 16. Преумора и здраве. Сънят – отмора на нервната система. 17. Стрес. Високо кръвно налягане. 18. Здравословно самочувствие. 19. COVID – 19 .
Тютюнопушене, наркотици и алкохол	20. Пушенето – кой се нуждае от това. 21. Дрогата – изкушението, което ... не си струва да опитваш. 22. Твоят избор: Защо наркотици? 23. Алкохолът – опасност за човешкия живот и човешкото здраве.
Първа помощ при травми	24. Рани – видове. Оказване на първа помощ при нараняване на меките тъкани. 25. Оказване на първа помощ при кръвотечение. 26. Първа помощ при увреждане на стави и кости - навяхване, изкълчване и счупване. 27. Първа помощ и поведение при спиране на дишането и задушаване. 28. Предотвратяване на хранителни отравяния. Профилактични мерки.

II. Гражданско образование:

1. Теми по гражданско образование за начален етап (I – IV клас):

РАЗДЕЛ	ТЕМИ
I. Аз и моят свят	1. Достойнство и основни човешки права. 2. Семейство и род. 3. Училищен живот. 4. Моят роден край. 5. Увереност и умение за общуване.
II. Аз съм гражданин на моята държава	6. Национални символи. 7. Официални празници в Република България. 8. Основни права, свободи и отговорности на детето и гражданина на Р. България. 9. Значими национални културни

	достижения. 10. Умение да живеем заедно – АЗ и ДРУГИТЕ.
III. Аз и светът	11. България в Балканите и Европа. 12. Европа и света.
IV. Аз и светът на възрастните	13. Видове собственост. 14. Професии и длъжности. 15. Ролята на съвременния пазар. 16. Семейни доходи и планиране на личния бюджет.
V. Защита на живота и реакция в критична ситуация	17. Правила за безопасност на движението. 18. Бедствия, аварии, инциденти. 19. Как да се справям в критични ситуации и конфликти? 20. Какво да променим в училище? Предложения, препоръки, мотиви.

2. Теми по гражданско образование за прогимназиален етап (V – VII клас):

РАЗДЕЛ	ТЕМИ
I. Политическата и икономическа карта на света	1. Форми на държавно управление. 2. Видове стопанства. 3. Международни икономически организации. 4. Идеята за обединена Европа.
II. Многообразие и идентичност на личността	5. Етническа, религиозна и езикова принадлежност. 6. България в европейското и световно културно наследство. 7. Образователната система на България. 8. Социалните аспекти на трудовите взаимоотношения в България.
III. Икономиката и нейните механизми	9. Националното стопанство. 10. Усвояване и управление на видовете ресурси. 11. Основни икономически белези. 12. Миграционни процеси.
IV. Права и отговорности на човека	13. Конституцията на Република България 14. Човешки права. 15. Граждански конфликти 16. Сигурността и толерантността в обществото 17. Какви мерки ще вземете, ако сте учител и не ви слушат учениците? Има

	ли виновни, кой, защо?
V. Гражданинът и светът	18. Власт и организация на управлението в РБ
	19. Политически и неправителствени организации 20. Политически права 21. Медиите в живота на обществото
VI. Глобалните проблеми на съвременността	22. Природни бедствия и катаклизми в живота на човека 23. Влияние на световните болести и епидемии върху икономическото развитие 24. Демографски взрив и проблеми 25. Устойчивото развитие като стратегия за оцеляване 26. Сътрудничеството между културите

Очаквани резултати:

Повишаване на личното самочувствие на обучаваните и формиране на умения и нагласи за участие в проблемите на класа, училището, обществото.

Умения за активно участие в социалния и обществен живот на страната.

Знания за здравословен начин на живот.

Приобщаване към личните и обществените проблеми.

Изграждане на собствена позиция по социално-значими въпроси и умения за изразяването ѝ.

Перспективно мислене, отговорно отношение и положителни нагласи към хората и света като цяло.

Умения за водене на социален диалог по наболели проблеми на училищно ниво, в семейството, обществото.

Създаване на социални контакти.

Знания за духовните и социалните ценности, интеркултурност.

Изграждане на усет за индивидуалност.

Обяснителни бележки:

1. Всеки преподавател има право на избор на тема от учебната програма. При избора се има предвид възрастта на учениците и най-вече техният интерес към определена проблематика. За да няма дублиране на теми, при усвояване на определена тема учителят отразява това в дневника на класа и в забележка към учебната програма (клас – тема). При наличие на проявен интерес от страна на учениците по определена тема, се допуска разискване в рамките на следващ „свободен“ час, от следващ заместник. Това повторение също се отразява в учебната програма за съответния клас.
2. За качественото провеждане на част от часовете се използват преносим компютър, таблет, мултимедия, принтер, информация от глобалната мрежа Интернет, книги от училищната библиотека и други.

3. Основна форма на работа – дискусия. Други форми – казуси, анкети, изследвания, сбирки, ситуационни игри, тематични презентации, лекции от други специалисти, есета, портфолия.
4. Основен принцип на работа – активност и дискуссионност, които позволяват активно участие на учениците, възможности за изразяване на собствени ценности, нагласи, гледни точки.
5. Учебната програма не предполага записване на учебен план и вписване на цифрови оценки. Оценката за участието на учениците е само качествена. Значимите резултати и нетрадиционните решения се публикуват на сайта на училището.
6. Контрол по изпълнението на учебната програма се осъществява от директора на училището.